

Ärende: VN/33587/2024

Domstolsverkets framställning till justitieministeriet om indragning av vissa sammanträdesplatser

Utlåtande av remissinstansen

Ni kan skriva ert utlåtande i textfältet nedan.

Folktinget ger i enlighet med sitt lagstadgade uppdrag (lag om Svenska Finlands folkting 1331/2003) ett utlåtande gällande Domstolsverkets förslag om att lägga ned Österbottens tingsrätts sammanträdesplats i Jakobstad från 1.3.2026. Domstolsverket lämnade förslaget 1.11.2024 och gav ett kompletterat förslag 9.1.2025.

Folktinget motsätter sig förslaget och hänvisar till följande:

Den senaste tingsrättsreformen år 2019 ledde till att tingsrätternas antal i landet minskade från 27 till 20. De tvåspråkiga tingsrätternas antal reducerades från åtta till fem, och dessutom lades fyra sammanträdesplatser i tvåspråkiga kommuner ned. Majoritetens språk inom Österbottens tingsrätts domkrets ändrades från svenska till finska.

Denna tingsrättsreform, som således resulterade i radikala nedskärningar i nätverket av tingsrätter och sammanträdesplatser inom de tvåspråkiga regionerna, ledde till att statsrådet ombads lämna en redogörelse till riksdagen. Enligt statsrådets redogörelse för rättsvården (SRR 13/2022 rd) är tillgången till svenskspråkig service inom justitieförvaltningen inte på en tillräcklig nivå inom de tvåspråkiga områdena. Domstolsenheternas kontinuitet, tillgången till svenskspråkiga tjänster och en tillräcklig närvaro av andra myndigheter inom rättsvården bör tryggas i de här regionerna. Man ska dessutom se till att den språkkunskap som förutsätts för service på svenska ges tillräcklig tyngd vid rekryteringen av personal.

Folktinget konstaterar med hänvisning till detta att det inte har framkommit om Domstolsverket har utfört en språklig konsekvensbedömning som underlag för förslaget om att lägga ned sammanträdesplatsen i Jakobstad. En sådan bedömning ska utföras vid beredningen av lagar och författningar på lägre nivå, i synnerhet vid beredningen av ändringar i förvaltningen. Det är viktigt att bedömningen fokuserar på hur svensk- och finskspråkiga personers språkliga rättigheter och rättsskydd ska kunna tillgodoses enligt lika grunder även på lång sikt.

Folktinget hänvisar vidare till att ämbetshuset i Jakobstad invigdes så sent som år 2011 för att erbjuda rättsliga tjänster och säkerställa rättsskyddet för invånarna i Jakobstadsregionen. Årligen ordnas cirka 100 sessionsdagar i Jakobstad och antalet ärenden som handläggs är omkring 150. Enligt stadens utlåtande (10.3.2025) handläggs brottmål, tvistemål och ansökningsärenden, med tyngdpunkt på brottmål. En indragning av verksamheten vore inte ett sätt att minska den offentliga sektorns utgifter, utan ökar i stället den offentliga sektorns strukturella kostnader. Orsaken till detta är att lokalerna i ämbetshuset i Jakobstad vore oanvända framöver och att det måste byggas en ny sessionssal i anslutning till kansliet i Karleby, vilket ytterligare ökar kostnaderna. Utöver detta försämras enskilda personers tillgång till rättstjänster om sammanträdesplatsen läggs ned, eftersom avståndet till Karleby är 40 km.

Folktinget understryker slutligen att kraven i statsförvaltningens produktivetsprogram inte får leda till att tingsrättens faktiska förmåga att tillgodose svensk- och finskspråkiga personers språkliga rättigheter och rättsskydd enligt lika grunder försvagas. Enligt statsrådets redogörelse om rättsvården (SRR 13/2022 rd) bör följaktligen domstolsenheternas kontinuitet och tillgången till svenskspråkiga tjänster i de tvåspråkiga regionerna tryggas, vilket är ett starkt argument för att bevara sammanträdesplatsen i Jakobstad.

Helsingfors den 10 mars 2025

SVENSKA FINLANDS FOLKTING

Henrik Wickström Christina Gestrin
folktingsordförande folktingssekreterare

Mats Brandt Kristina Beijar
ordförande sakkunnig i förvaltningsärenden
Folktingets

förvaltningsutskott

Beijar Kristina
Svenska Finlands folkting